

Asia: VN/6884/2021

**Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi
Oikeusrekisterikeskuksen sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä sekä siihen
liittyviksi laeiksi**

Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin näkökohtiin:

- **Kannatatteko ehdotettuja muutoksia (tai miltä osin kannatatte niitä) vai vastustatteko ehdotettuja muutoksia (tai miltä osin vastustatte niitä)? Myös näkemyksienne perusteet pyydetään tuomaan tarpeellisilta osin esiin.**

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi voimassa oleva tuomareiden sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä annettu laki, säädettäväksi uusi laki Oikeusrekisterikeskuksen sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä sekä muutettaviksi sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettua lakia, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettua lakia, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annettua lakia sekä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annettua lakia. Oikeusrekisterikeskus (ORK) olisi yleiseen käyttöön tarkoitettun Oikeusrekisterikeskuksen sidonnaisuus- ja sivutoimirekisterin rekisterinpitäjä.

ORK kannattaa ehdotuksen mukaisen uuden lain säätämistä sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä esityksessä todettujen tavoitteiden toteuttamiseksi. ORK kiinnittää kuitenkin huomiota lain nimeen, jossa nyt korostuu rekisterinpitäjä eli Oikeusrekisterikeskus rekisterin käyttötarkoituksen ja rekisteröitävien tahojen sijaan.

- **Katsotteko, että esitykseen tulisi tehdä muutoksia? Mahdolliset ehdotukset sekä perusteet sille, miksi muutoksia tulisi tehdä, pyydetään myös tuomaan esiin.**

-

- **Onko teillä esityksestä muita huomioita (kokonaisuuden tai yksityiskohtien osalta)?**

ORK toimisi ehdotuksen mukaan sidonnaisuus- ja sivutoimirekisterin rekisterinpitäjänä ja vastaisi rekisterinpitäjälle kuuluvista lakisääteisistä tehtävistä ja velvoitteista. Tietoja rekisteriin veisivät jatkossa ilmoitusvelvolliset eli tuomioistuimet ja niiden päätoimiset tuomarit sekä uutena sosiaali- ja terveysministeriö, joka siirtäisi rekisteriin lautakuntien jäsenten ilmoittamat tiedot.

ORK ei pysty kuin vähäisessä määrin itsenäisesti arvioimaan ilmoitusvelvollisten rekisteriin viemän tiedon oikeellisuutta, minkä vuoksi järjestelmään tietoja tallentavien ilmoitusvelvollisten huolellisuusvelvollisuus tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta korostuu erityisesti. Rekisterinpitäjänä ORK vastaisi nykyiseen tapaan rekisterinpitäjälle kuuluvista lakisääteisistä tehtävistä ja velvoitteista. Esityksen sivulla 14 on todettu tähän liittyen, että "tietojen rekisteriin siirtämistä ohjaisi sama lain ja asianmukaisen huolellisuuden noudattamisen velvoite, joka muutenkin koskee virkatehtävien suorittamista. Tietojen rekisteriin vieminen olisi kuitenkin luonteeltaan lähinnä tekninen tehtävä." ORK korostaa, että rekisterinpidossa tiedon virheettömyydestä huolehtiminen on ensisijaisen tärkeää. Rekisterinpitäjän huolehtimisvelvollisuudesta varmistaa toisen rekisterinpitäjän rekisteriin tallentamansa tiedon virheettömyys ja oikeellisuus säädetään useissa laeissa (mm. laki oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta 955/2020, 7.3 §). Myös esimerkiksi laissa pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä (571/2019, 5 §) on erikseen säädetty maksulaitosten, sähkörahayhteisöjen, virtuaalivaluutan tarjoajien sekä luottolaitosten vastaavan Tullin ylläpitämään pankki- ja maksutilirekisteriin tallettavaksi antamiensa tietojen oikeellisuudesta sekä tietojen oikaisemisesta ilman aiheutonta viivytystä.

ORK vastaisi rekisterinpitäjänä myös muun muassa rekisteriin liittyvästä neuvonnasta. Esityksen taloudellisissa vaikutuksissa on arvioitu sosiaali- ja terveysministeriön tarvitseman teknisen käytön tuen maksavan noin 4 000 euroa vuodessa. Tämä määrä on ORK:n rekisterinpitäjänä antaman neuvonnan, ohjeistuksen ja rekisterinpitäjän muiden velvoitteiden arvioitu vuosikustannus, joka ei sisällä järjestelmäkehittämistä tai -ylläpitoa. Esityksessä tuodaan esiin mahdollisia lautakunnille myöhemmin avattavia teknisiä rajapintoja tai katseluyhteyksiä sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteriin, ja nämä ratkaisut voisivat osaltaan vaikuttaa siihen, millaisin käytännön toimin jäsenet myöhemmin voisivat täyttää ilmoitusvelvollisuutensa. ORK toteaa, että näiden kustannusvaikutuksia ei ole vielä sisällytetty sen arvioihin.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Laitakari Sari
Oikeusrekisterikeskus